

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost“.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri upravništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

„V edinosti je moč.“

Vabilo na naročbo.

S prihodnjo številko začne naš list svoj trinajsti tečaj. Da je „Edinost“ neobhodno potrebna, dokazuje nam lepo število stanovitnih in zvestih naročnikov, priča nam posebno zdaj veliko zanimanje od vseh strani naše domovine in od raznovrstnih stanov odmevajo ugodni in laskavi glasovi. Javili so se nam vrhu dosedanjih sotrudnikov še novi, a na političnem in književnem polju slovenskem uže dobro znani pisatelji in rodoljubi, ki nam trdno obetajo krepko nas podpirati v našem pretežkem položaju s temeljitimi članki, se stvarnimi, svestnimi dopisi in vestmi iz vseh mest in večjih krajev mile naše očetnjave, s poučnimi in zabavnimi podlistki itd. Prinašali bomo natančna izvestja o šolstvu in kmetijstvu na Primorskem, tržna poročila in v obče vse, kar bi lahko zanimalo vedno naših čitateljev. Priprani smo zato, da bodo naši zvesti prijatelji upivali na svoje znanje, da se naš list še bolj razširi mej slov. občinstvom, kajti potem se tudi mi lahko višje vzpnemo, da s časom povečamo obliko „Edinosti“, ki bi z nekoliko večjo požitnovalnostjo slovenskega razumnštva mogla izhajati po trikrat na teden, buditi in učiti naše ljudstvo.

Ker prihajajo vprašanja in prošnje, javljamo č. slovenskemu občinstvu, da se odeslej ne bode nikomur več pošiljalo naših novin po znižaneji ceni in to iz raznih vzrokov.

Da bi ne bili prisiljeni koma pošiljanje lista ustaviti, blagoizvle naj vsi cenjeni naročniki nam kmalu poslati (najprimernejše s pošto nakaznico) naročnino, ker hočemo odeslej uvesti strog red, kakor ga imajo vsi ostali bodisi slov. ali tuji časniki, da se vsakemu ustavi list z dnem, kadar mu izteče naročnina. Nujno prosimo, podvizajte se č. gg. naročniki! Onih naročnikov, ki so še kaj na dolgu, prosimo, naj takoj poravnajo svoj dolg; ob enem pa moramo ponoviti še uljudno prošnjo, naj se pošilja vsa naročnina, ves denar in vsi spisi, tikajoči se uredništva in upravništva „Edinosti“ samo našemu uredniku in upravniku gospodu Lovru Žvabu (v tiskarno Dolenc via Torrente 12), ki edini prejema vse pošiljatve.

Cena „Edinosti“:

za vse leto gld. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.50

Uredništvo in upravništvo.

Novo leto.

Leto, ki zatone z današnjim dnevom v morje večnosti, bilo je osodepolno ne samo za nas primorske Slovence, temveč tudi za naše brate v bližnjih pokrajinah. Neusmiljena smrtna kosa pobrala nam je moža, kateri so pogumno korakali na čelu naroda slovenskega, braneč neustrašljivo sveto pravico zatiranih svojih rojakov. — Vsa požrtvovalnost, vse neutrudno delovanje pa nam je žalibog malo pomagalo. Ako pogledamo v duhu nazaj, priznati moramo, da smo na narodnem polju kljub vseh neomahljivejši našej zvestobi do vladarja in države jako malo pridobili. Nasprotno!

Slovanov v Trstu naši nasprotniki nečejo pripoznavati kot narodnost — okoličani so naši ubogi heloti, kateri imajo samo pravico do življenja, ako točno davke plačujejo. Na Goriškem so razmere tudi jako kočljive — tužna Istra jela se je v teku leta buditi, toda probujenje je še v povojih.

Dosta je tožbe. — Navajeni smo uže na dejati se boljših časov, navajeni smo slišati sladkih besed, katere pa nam doslej niso prinesle družega, nego britko skušnjo, kako malo veljavni smo. Vender pa si vsak človek, kateri se ima o katerej koli nezdgi v prav minolem

letu tožiti, uže navajen, nadejati se boljše zgrade v novem letu. Uže ta beseda sama ob sebi probuja v srci slehernega sladke nade na boljše bodočnost in tudi mi se tega ne moremo odreči.

Upajmo tedaj! Staro leto nam je prineslo solzá in britkosti, udano pa smo jih prebili proseč Vsemogočnega, da nas dalje ne šiba. In kakor smo vedno pripravi za našo pravico stopiti v boj proti sovragu, ter prepričani, da prej ali kasneje moramo priporiti si, kar nam gré, ker smo si svesti stare svoje naloge: braniti tlačeni naš narod, tako želimo tudi vsem posameznikom, dragim našim čitateljem najboljši uspeh v vseh podjetjih, opozarjajoč jih na lepi izrek, kateri krasi čelo našega lista: „V edinosti je moč!“. Na temelji tega izreka smo delali doslej in z mirno vestjo oddamo list v nove čile roke.

Srečno novo leto i najboljši uspeh, to želimo novemu uredništvu in „Srečno novo leto!“ kličemo našim čitateljem, kateri naj ostanejo verni listu, kakor do sedaj. —

Samo še eno nam je omeniti. V najtežjem položaju je imela tiskarna Dolenc težko breme lista na svojih plečih ter žrtvovala kar je koli mogla v pospeševanje istega. Naj nam se tedaj dovoli izreči prošnjo, da vsi detični gospodje, kateri še svojega dolga poravnali niso, to storé kolikor prej mogoče. Vsaj slov. širom slovenskega sveta izrek: „Svoji k svojim!“ in kdor stori svojo dolžnost, podpira s tem le splošno narodno stvar.

Nadejamo, da naša prošnja ne bode zaman in v tej nadi zakličemo vsem vernim gg. naročnikom našim: „Srečno novo leto!“.

Iz deželnih zborov.

Goriški deželni zbor.

V seji 23. decembra stavili so italijanski in slovenski poslanci to le

Interpelacija:

Uradni list „L'Osservatore Triestino“ je priobčil v svoji številki od 21. tega meseca to le vest:

„Nemščina v ljudskih šolah. C. kr. deželni šolski svet goriško-gradiški je sklenil v svoji seji 14. t. m. soglasno po predlogu zastopnika deželnega odbora, častivrednega poslanca Gasserja, da se ima nemščina poučevati kot obligaten predmet v vseh ljudskih šolah poknežene grofije Goriško-Gradiške.“

Ta vest se je zdela podpisanim tako neverjetna, bodi glede na njeno naravo, bodi glede na poslovni naslov osebe, katera se v njej imenuje kot predlagateljica, da bi jo bili skoro zmatrali za izmišljeno, da si jo je objavil uradni list.

Zato so si hoteli podpisani priskrbeti zanesljivih pojasnil in iz teh so posneli, da je predlog zares stavil deželni zastopnik vitez Gasser, ko ni bil navzočen in ni za to vedel drugi zastopnik vitez dr. Tonkli; da je bil ta predlog, akoprem ni bil na dnevnem redu in kljub živahnim ugovorom jednega izmed svetovalstvenih udov prav v naglici na glasovanje postavljen in vsprejet.

Zdaj pa ne morejo podpisani drugače, nego spolnovaje sveto svojo dolžnost, odločno protestovati proti temu sklepu, ne samo, ker stoji v očitnem nasprotju z načeli, katere je vedno spoznaval in v svojih sklepih proglašal ta vis. dež. zbor, ampak tudi ker je v formalnem in pravnem oziru nepostaven in popolnoma neumesten.

In v istini je formalno nepostaven, ker vsprejet brez udeležbe jednega zastopnika, kateri ni vedel, da se bo v dotični seji razpravljalo o tako velevažnem in jako delikatnem vprašanji, ki ni bilo postavljeno na dnevni red; nasproten postavi pa, ker §. 3 novele od 2. maja 1883. št. 53 drž. zak. ne navaja mej predmeti, ki se imajo poučevati v ljudskih šolah drugega jezika razen učnega, ter dopušča

izjemo samo za drugi deželni jezik; preden se pa določi, da se bo ta poučeval, treba po §. 6. postavbe od 14. maja 1869. št. 62 drž. zak. zaslišati tiste, kateri vzdržujejo šolo, kar je bilo v konkretnem slučaju tem potrebnije, ker je šlo za tak jezik, katerega ni mej našimi deželnimi jeziki. Slednjič je sklep neumesten; kajti akoprem znajo podpisani ceniti, koliko važnost ima nemščina za kulturo sploh in še posebno za ono avstrijskih državljanov, so oni vender do dna prepričani, da njena upeljava kot obligaten predmet v naše ljudske šole bi nikakor ne bila v korist, marveč v preveliko škodo; vse nemščini odmenjene ure bi se odtegnile drugim predmetom in dosledno splošnemu pouku, in ker bi se tega jezika naši otroci v dobi, ko so navezani na šolski pouk, nikakor ne mogli naučiti, bi pač kmalu pozabili ono malenkostno in nepopolno znanje, katero bi si bili utegnili pridobiti.

Sicer pa ponavljajo podpisani, da je sklep c. kr. deželnega šolskega sveta po vsakem načinu nasproten nađelom in izjavam tega vis. deželnega zbora, in zato so oni primorani, podati Vašej prevzvišenosti, kot deželnemu glavarju in predsedniku deželnega odbora naslednjo

interpelacijo:

1. Ali je deželni odbor pozvedel, kar je sklenil c. kr. deželni šolski svet v seji dne 14. t. m. zastran upeljave nemščine kot obligatnega učnega predmeta v ljudske šole naše dežele?

2. Ali je deželni odbor pozvedel, ali je omenjenega sklepa, postavljen iz lastnega nagiba ali po naročilu deželnega odbora in kak nagibi so ga pripravili do tega predloga?

3. Kaj se je ukrenilo (ali se name-rava ukreniti v namen, da se uniči dotični sklep?

Podpisani so: dr. Venuti, dr. Josip Tonkli, dr. Verzeznassi, Kovačič, dr. Maurovich, Ivančič, Benardelli, Kocijančič, Del Torre, Mahorčič, Ritter, dr. Rojic, dr. Nik. Tonkli, dr. A. Gregorčič, Jonko, dr. Abram.

Deželni glavar je odgovoril, da deželni odbor ni dobil uradoma nobenega poročila o sklepu ces. kr. dež. šolskega sveta in da je o njem zvedel še le večeraj po časnikih; — da deželni zastopniki v omenjenem svetu so vselej nezavisno postopali, da niso nikdar dobivali vodil od deželnega odbora, in da tudi niso nikdar poročali odboru o svojem postopanju, in slednjič, da deželni odbor še ni ničesar ukrenil zoper sklep zastran upeljave nemščine v ljudske šole — in da on, glavar, tudi še ne more odgovora dati na vprašanje, ali bo kaj ukrenil ali ne.

Na to je deželni zbor soglasno vsprejel ta le Verzeznassijev nujni predlog:

„Izvoli naj se odsek 7 udov, kateri bo imel dobro pretehtati sklep c. kr. dež. šolskega sveta od dne 14. t. m. objavljen v „Osservatore Triestino“ od dne 21. t. m. zastran upeljave nemščine v ljudske šole na Goriškem, in predlagati potem, ko bo stvar temeljito pretresel, kaj naj se bo ukrenilo o tej zadevi v obrambo naših narodnih pravic.“

V odsek so bili izvoljeni: dr. Maurovich, predsednik, dr. Pajer, dr. Verzeznassi, dr. Venuti, dr. vitez Tonkli, dr. Abram in Ivančič.

VII. seja dne 20. decembra.

(Konec.)

Predsednik naznani predlog poslanca Kocijančiča zastran male spremembe v deželni postavi o varstvu kmetijstvu koristnih tičev. — Utemeljitev pride na dnevni red v prihodnji seji.

Poslanec Del Torre bere obširno poročilo posebnega odseka, v katerem so živo naslikane žalostne razmere prebivalstva na tistih deželnih straneh, katere je

posebno hudo zadela letošnja dolgotrajna suša ter so tudi v poprejšnjih letih trpele po mnogih drugih nezdodah, kakor po trtni bolezni, peronospori, bolezni sviloprejk itd. — Poročilo sklepa z mnogimi predlogi in posebno naj bi deželni odbor naprosil vis. vlado, da dovoli: a) popolen izbris neposrednih davkov najhujše zadetim polit. okrajem Gradiškemu, Sežanskemu in deloma Goriškemu za leto 1887., polovico za leto 1888. in tretjino za leto 1889.; — b) stalno zmanjšanje neposrednih davkov v političnih okrajih Goriškem in Gradiškem, katera sta bila pri zadnji uravnavi preveč obložena; odbilo naj bi se najmanjše 30 odstotkov sedanjega predpisa; — c) oproščenje hišnega davka za kmetijske hiše na deželi, v katerih stanujejo koloni, kmetijski opravniki in delavci; — d) občno koristna podjetja, pri katerih si bo siromašno ljudstvo lahko zaslužilo vsakdanjega kruha: mej temi podjetji se navajajo nekatere potrebne rečne in potočne uravnave v Furlaniji, grajenje železnice od južne pri Ronkah do Cervinjana in do italijanske meje itd.

Dalje naj deželni odbor naprosi vlado, da dovoli občinam denarne podpore, loma proti povračilu brez sh. druga oborožnih in to za zdelo, potem tudi pomoč takim koristna del., kateri so nezmogljivi za delo.

Slednjič je naročeno dež. odboru, da priloži svojej peticiji vse prošnje posamičnih občin, cestnih odborov itd. podanih o tej zadevi in da prav nujno pripomni, da ni nemudoma preskrbi javna dela in podobi zaproseno pomoč.

Poročevalec žanje pohvalo za izvrstno sestavljeno poročilo in vsi predlogi se vsprejmejo soglasno.

Po predlogih finančnega odseka (poročevalca dr. Gregorčič in dr. Verzeznassi) se potrdijo: proračun glavnega zaloga za uboge za leto 1888., račun deželne gluho-nemice za l. 1881. in proračun istega zaloda za l. 1888.

Poslanec Ivančič poroča v imenu pravnega odseka o nekih premenah v postavi zastran varstva divjačine. Vsprejme se dotični načrt postavbe, po kateri se odločuje za divjad jednake varstvene dobe, kakeršne sta v tej sesiji odločila po dogovoru mej seboj — tudi deželna zbora tržaški in isterski.

Načrt postavbe zastran premene §§. 78. občinskega reda (poročevalec dr. Venuti) se potrdi tako-le:

§. 78. Občinskega reda za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško od dne 7. aprila 1867 dež. zak. št. 8, kakor je dopolnjen v deželni postavi od dne 7. juliju 1877. dež. zak. št. 12, se razveljavi in se bo glasil v prihodnje:

§. 78. Za doklade, ki presegajo 15 odstotkov iz ravnih davkov ali potrošnine, potrebno je dovoljenje deželnega odbora.

Kadar doklade presegajo 50 odstotkov iz ravnih davkov ali potrošnine, sme jih deželni odbor potrditi samo v porazumu z namestnijo.

Po predlogu peticijskega odseka, (poročevalca Dottori) dovoli se denarne podpore po 100 gld. 19 vseučiliščnikom in akademikom Dunajskim, s pogojem, da morajo biti upisani v podporno društvo za bolne dijake na Dunaji in 4 dijakom po 60 gld. O nekaterih dijaskih prošnjah pa se prestopi na dnevni red.

Rešijo se še nekatere druge peticije malenkostnega pomena — in ob 7. uri je seja končana.

* * *

Kranjski deželni zbor.

V seja dne 12. decembra.

(Konec)

Poslanec Višnikar poroča o tarifnih nejednakostih in v imenu upravnega odseka nasvetuje ta le dva predloga:

Slavni zbor naj sklene:

1. Poročilo deželne odbora o odpravi tarifnih nejednakosti vzame se na znanje.

2. Priznavajoč dosedanje prizadevanje deželne odbora v tej zadevi naroča se istemu, da tudi v prihodnje obrača vso pozornost na ta veljavni predmet.

Poslanec Murnik omenja hvalevrednega prizadevanja kranjskega zastopnika v državnem železniškem svetu g. Luckmanna, ki se je trudoljubivo potel za deželne koristi, ter predlaga, naj mu deželni zbor za vse to izreče svoje priznanje. Predlogi g. Višnikarja in g. Murnika obveljajo brez razprave.

Poslanec Detela poroča o prošnji okrajnocestnega odbora Kamniškega za uvrstitve ceste Motnik-Terzin med deželne ceste, ter predlaga to prošnjo izročiti deželnemu odboru, da jo uvažuje pri uvrščevanju deželnih cest na Kranjskem. Ta predlog obvelja brez ugovora.

Poslanec Poklukar poroča o prošnji okrajnocestnega odbora Zatiškega za uvrstitve občinskega pota od Sent Vida do Glogovice in do sv. Roka med okrajne ceste, ter v imenu upravnega odseka predlaga, to prošnjo izročiti deželnemu odboru z naročilom, naj dotične razmere preiskuje in prihodnjemu deželnemu zboru izroči svoje predloge. Zbornica brez ugovora pri-trdi temu nasvetu.

Poslanec gosp. Hren poroča v imenu upravnega odseka o prošnji občine Draga, da bi se izločila iz okraja Kočevskega in združila z okrajem Ložkim.

Temu predlogu se vstavlja poslanec Dežman. Poslanci Pakiž, Klun in Višnikar pa ga zagovarjajo ter se slednjič sprejme.

Poslanec Šuklje poroča o proračunu učiteljskega penzijskega zaklada in o peticijah, ki so z njim v zvezi, in ki se rešijo tako-le:

1. Učitelju Francetu Peruciju se pokojnina oziroma na njegove zasluge pri izkopavanju prazgodovinskih reči povikša na 315 gld.

2. Marjeti Junc se podaljša miloščina 80 gld. za 3 leta.

3. Učitelju Mateju Hiti-ju se pokojnina povikša na 100 gld.

4. Karolini Hočevlar se za 3 leta podaljša miloščina, sinu njenemu pa se podeli do njegovega 18 leta miloščina 30 gld.

5. Magdaleni Kratochwil se podaljša miloščina za 3 leta.

6. Karolini in Ani Malenšek se miloščina podaljša za 3 leta.

7. Učitelju Janezu Geiger-ju se povikša pokojnina od 125 gld. na 180 gld.

8. Franciški Pibernik se dovoli miloščina letnih 20 gld. za tri leta.

9. Mateju Prašnikar-ju se dovoli miloščina 60 gld. za 2 leta.

10. Jvani Stupar-jevi se dovoli miloščina letnih 50 gld. za 3 leta.

11. Luciji Šot se podaljša miloščina 31 gld. 66 kr. za 3 leta.

Potrebnost penzijskega učiteljskega zaklada se vsled prej omenjenih na novo dovoljenih ali povikšanih pokojnin in miloščin povikša za 666 gld. 66 kr. ter znaša 19.536 gld. 66 kr., zaklada je 8478 gld., toraj primanjkuje 11.058 gld. 66 kr., ki jih bode treba pokriti iz deželne zaklada. Ta proračun se potrди brez ugovora. Razun tega se sprejme naslednja resolucija:

„Deželnemu odboru se naroča, pre-tresati vprašanje, ne bi li kazalo skrbeti za učiteljske pokojnine potom zavarovanja učiteljskega osebja. V to svrhu poizveduje naj pri raznih zavarovalnih društvih, držač se načela, da pri sedanjih vreditvi učiteljskih plač ne gre zvišati odstotnih odte-gljajev ter da je deželni zaklad pritegniti le s primernim stalnim letnim doneskom. O tem predmetu stavi naj deželni odbor primerno predlogo v bodočem deželno-zborskem zasedanju.“

Poslanec dr. Sterbenec končno po-roča o naslednjih paragrafi letnega po-ročila: §. 4., deželne podpore, §. 5., občinske zadeve, §. 10., osebne zadeve, in §. 11., splošne zadeve. Po nasvetu g. poro-čevalca se vse v teh paragrafi omenjene reči letnega poročila vzamejo na znanje, in gosp. deželni glavar potem ob dveh po-poldne sklene sejo.

VI. seja dne 16. decembra.

Prečita in potrди se zapisnik zadnje seje in razdele dole vioge.

Poročilo deželne odbora o zgradbi bolnišnice za kužne bolezni se izroči finanč-nemu odboru, prav tako računski zaklju-ček deželne zaklada za l. 1886, in pro-račun tega zaklada za l. 1888.

Dr. Poklukar kot načelnik narodnega kluba stavi ta le nujni predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželni zbor najspostljuje čestita Njegovej Svetosti papežu Leonu XIII. k petdesetletnici Njegovega mašništva in g. deželne glavarja prosi, da naj to čestitko primernim potom sporoči Svetemu Očetu.

Predlog so podpisali vsi deželni po-slanci obeh strank.

Vtemeljuje nujnost tega predloga dr. Poklukar omenja, da ž njim gotovo izraža čutila vse dežele in da nujnost nje-govo gotovo čutijo vsi; danes je 16. de-cember in 31. t. m. se imajo pričeti do-tične slavnosti. Nujnost se potrди sogla-sno, in dr. Poklukar svoj predlog vteme-ljuje tako-le:

„V podporo svojega predloga mi ni treba segati daleč nazaj v zgodovino; ako se ozremo po našej deželi, ako pogledamo okoli po našej državi in po vsej Evropi, vidimo veliko gibanje, katero velja petde-setletnici papeža Leona XIII. Od kod pač tako živahno gibanje ne samo med kato-liškimi prebivalci, ki v sv. Očetu časte svojega cerkvenega glavarja, temuč tudi med drugoverci? Papež Leon XIII. je v kratkem časi svojega vladanja pokazal, da je apostelj miru, apostelj ljubezni (Dobro!), ki z enako ljubeznijo obsega vse narode. Pokazal je, da ve z modro besedo pre-prečevati vse one nakane, za katerimi se kopičijo celi hribi mrličev. (Dobro!) Ako bi Leon XIII. nič drugega ne bil storil, kakor da je v deželi nemškeje končal silo-viti „Kulturkampf“, ki je tamošnje kato-ličane trl toliko časa, zadostovalo bi že to, da bi ga vsi preslavljali. Za deželo Kra-njsko pa je to tem primernejše, ker je pri nas prav malo drugovercev in je naša de-žela strogo katoliška, ki v sv. Očetu spo-štuje, česti in ljubi svojega modrega naj-višjega cerkvenega glavarja, čigar modrost in ljubezen sega med vse narode. Zato priporočam svoj predlog, kateremu se pri-trdijo že vsi poslanci ter s tem dokazali, da se ž njim strinjajo vsa srca.“ (Dobro, dobro!)

Za njim se oglasi baron Apfaltern in izreka, da se on in njegovi tovariši ra-dostno pridružijo temu predlogu. Oni v sv. Očetu časte svojega višjega cerkvenega glavarja; v soglasji z višjimi duhovnimi pastirji naših krajev pri tej priliki opore-kajo proti grdim napadom na sv. Očeta, ki so se v nekaterih krogih razodevali (Dobro, dobro! na obeh straneh), v sogla-sji z višjimi cerkvenimi pastirji pa tudi žele, da bi se med našim vernim in zve-štim narodom ne kalili tudi patrijotični čuti, ki ga vseskozi navdajajo. (Dobro!) Konečno govornik izreka željo, naj bi se po spravljem vplivu sv. cerkve in nje-nih udov ohranila mir in sloga v našej lepej deželi! (Dobro, dobro!)

Predlog dr. Poklukarja se potem sprejme soglasno

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Vojaška konferenca pod cesarje-vim načelnštvom je bila zopet 27. t. m. Udeležile so se je one osebe, kakor pri po-prejnjih. O čem se je sklepalo, to vedo le udeleženci.

Razmere mej Avstrijo in Ru-sijo se niso promenile. Bolj kaže na mir nego na vojno. Ruski časniki se silno hu-dujejo na Bismarka ter ga dolže, da je on vsega vznemirjenja kriv, mej tem ko so Avstriji vedno prijaznejši. Iz Peters-burga se poroča, da je ruski car nemš-kega poslanca Schweinitza jako mrzlo sprejel, kar kaže, — če je tej vesti ver-jeti, da so odnošaji mej Rusijo in Nem-čijo jako hladni. Zatrjuje se sploh, da bolgarsko prašanje ni v nikakej dotiki z odnošaji med Avstrijo in Rusijo, ker v zadnjem času se te dve vladi o tem praš-anji niste pogajali. Neka poročila hočejo vendar vedeti, da Rusija hoče na vsak način bolgarsko prašanje naglo rešiti in ker vidi, da jej je Avstrija na poti, zato postavlja na Avstrijsko mejo vojsko, da bi Avstrijo prisilila, naj se uda zahtevam Rusije.

Pogajanje čeških deželnih po-slancev z nemškimi glede vstopa v deželni zbor niso imela nikakega vspeha, kakor je bilo to že poprej jasno. Nemci so zahtevali, da se morajo okrajni razdeliti po narodnostih, in da se bo v nemških okrajih le nemški uradovalo, sicer ne sto-pijo v zbor. Temu Čehi niso hoteli pri-voliti, ker gre zato, da Čehi v svojem je-ziku dobivajo pravico pri vseh sodiščih prav tako kakor Nemci.

Vsa gališka mesta pošljejo pa-pežu čestitko k 50letnici. Tudi Poljska in Rusinska deputacija odpotujeta v Rim.

Dunajski župan dr. Uhl je pre-jel od papeža veliki križ Gregorjevega reda. In tržaški župan??

Lastnik in urednik časnika „Parlamentär“, dr. Karol Žyvní, bil je v soboto zvečer zaprt zaradi vele-izdaje. Čuje se, da so v njegovem stano-vanju našli mnogo ruskih pisem, katere je komisija zapečatila in z saboj vzela.

Ogrska vlada se je to dni poga-jala z Rothschildom zastran zajma. Tisza se je pogajal, da bi Rothschildova sku-pina prevzela rento za stalno ceno, ta pa je naglašala, da pri sedanjih razmerah tega ne more storiti. To je ogerske finančne kroge silno preplašilo, ker Ogrska neob-hodno potrebuje novcev, sicer pride v take zadrege, da se ne bode mogla pomagati iz njih.

Vnanje dežele.

V Petersburgu so študentje 20. t. m. hudo razsajali. Na tehnološkem usta-novu so se pričeli izgređi in drugi dan na vseučilišču. Rektor in profesorji so morali pobegniti, ker so jih študentje osobno na-padali. S policijo, katera je prišla delat mir, nastal je boj, da je bilo najzadnje treba še vojske poklicati, ki so vseučili-šče od vseh strani zaprli. Zaprli so okolu 110 študentov.

Mej Italijani in Abesinci je vojna pred durmi. Abesinci imajo okolo 100.000 mož, polovica njih je jako dobro oborožena, ker so jim Angleži prodali do-bre puške. Italijanski poveljnik je spoznal, da z svojo močjo ne opravi dosti, zato je zahteval, naj se njegova vojska podvoji, sicer ne more drugega storiti, nego braniti dosedanje stališče. — Sploh trdijo može, ki poznajo Abesinijo, da bodo Ita-lijani vselej na zgubi, ako tudi se jim po-posreči Abesince premagati, ker se ne bodo mogli vzdržati ter jim podnebje vojsko ugonobi, razen tega pa še Italiji prizadene neizmerno veliko stroškov. Neka vest hoče vedeti, da Abesinski kralj odstopi Italiji Ua in Saati pod tem pogojem, da Italija morje odpre in podpiše hevetško pogodbo. Italija ni sicer temu privolila, pa tudi ponudbe ne odbila, ker hoče čakati, da vidi, kako se stvari obrne v severnej Ev-ropi. Ako bi so unela vojna v severnej Ev-ropi, potem Italija pogoje sprejme, sicer pa ukaže generalu San Marzano, da broz od-loga napade Abesinijo. Druga vest poroča, da se je Abesinski kralj napotil z štirimi močnimi vojaškimi krđeli proti Italijanom.

Mej Italijani in Angleži, kakor se poroča iz Pariza, sklenola se je pogodba, katere namen je braniti status quo v sre-dozemskem morju.

Papež je 27 t. m. sprejel vse ude diplomatičnega kora, ki so mu čestitali k 50 letnici.

V Braziliji so se v nekaterih krajih vprli sužniki. Vzeli so gospodarjem mezge in konje ter ubegnoli. Več policijski čet. ki so napadle ubežnike, bilo je razorože-nih in v beg zapodenih. Po ulicah mesta San Paolo hodijo robi in kličejo: „Rajše smrt nego sužnost!“ Posestniki so vzne-mirjeni, ker tudi časniki so uložili proš-šnjo, naj se ne silijo, da bi lovili robe in čuje se, da je vlada njih prošnjo uslišala.

DOPISI.

Sv. Ivan 27. decembra. [Izv. dop.] Dočakali smo božične praznike, hvala Bogu! če tudi v belej odeji in kristalnih poteh, vendar v obilnem številu so Svetoivanci bližnji in daljni, skoraj bi rekli se drsali k službi božji na sveti dan. Tudi iz bliž-njih vasi so ljudje prišli v našo cerkev, posebno, ker so pričakovali novo petje novega gospoda učitelja-organista. In res iznenadilo nas je izvrstno petje slovesne maše z otročiči, da takega ni bilo, kar cerkev stoji, če tudi pod pokojnim gosp. Piano-tom je bilo izvrstno. Slava njego-vemu spominu!

Res zadovoljni Ivančani kličemo no-vemu učitelju organistu gospodu Peliconu, hvala mu, ker v kratkem času je tako izvrstno naše pevce naučil peti, in posebna hvala njegovemu gospodu bratu, ki je petje vodil in sam benediktus pel, da je z svojim lepim glasom kar vse očaral.

Šmelo trdimo, da razven petja pri sv. Justu je bilo prvo v našej cerkvi pod tržaško katedro. S tem dnevom so naši vrli pevci zopet stopili v prvo vrsto pev-skih društev v našej okolici.

Tudi v šolskih rečeh gre tukaj vse v najlepšem redu i miru, za kar gre hvala voditelju g. Mastnu.

Letos smo dobili novega učitelja-organista gosp. Peliconu in novo učiteljico domačinko gospodično Nadliškovo, s kate-rima smo vsi zadovoljni.

Zdaj nam tudi magistrat popravlja cerkev, upamo, da za velikonočne praz-nike bode vse končano; farani pa na svoje stroške napravljajo nov tabernakelj iz kararskega marmorja. Tribuno in stebre iz rudečega marmorja ter veliki altar bode ves predručen v najlepšem rimskem slogu. Soditi po načrtih in delu g. Trobca, bode najlepši altar v Trstu, ter sčasoma se nanj postaviti dve podobi iz belega marmorja: sv. Cirila i Metoda, katerih društev tukaj lepo napreduje in upati je, da s prvo veselico se društvo mnogo po-množi in utrdi v korist našej mladini in narodu.

Konečno naj mi bode še dovoljeno omeniti britke zgube umrlega klučarja g. J. M. Gropajca, mnogo zaslužnega za našo cerkev, upamo na njegovo mesto vdobiti dobrega mu nastopnika; ker pa se misli tudi stari klučar odpovedati, tako cerkev v dobi oba klučarja nova po volji gospoda župnika i vseh faranov.

Danes tukaj tudi slavimo god našega velečastitega gospoda župnika. Bog nam ga ohrani še mnogo let.

Svetoivanski možaki.

Iz Škrbine 25. decembra. [Izv. dop.]

Dragi občinarji, čas nas vabi na narodno polje, kajti nova volitev starešinstva je razpisana. Volimo take može, kateri so zmogni v občinskem gospodarstvu, može na dobrem glasu, ne pa takih, ki v krčmi pri kupici vina si svojo veljavo na zvon obešajo.

V Škrbini so doslej župani dobro go-spodarili; od kar se jaz spominjam, bili so štirji župani; prvi je bil Andrej Fakin, on je postal za župana leta 1834, in je gospodaril do leta 1846; drugi je bil Jož. Dugulin in je gospodaril do leta 1864 mej njegovim gospodarstvom se je sezidalo novo šolsko poslopje, velikanska nova cer-kev s pomočjo visoke vlade v gotiškem slogu; njemu gre zato čast in hvala, Bog mu daj še mnogo let živeti, tretji je go-spodaril od leta 1864 do leta 1884, mož spoznan od vseh kraških prebivalcev, on je močno čislal, mej njegovim gospodarstvom se je napravil velikanski vodnjak za čisto vodo, gospod župnikovo poslopje in lepo pokopališče. Bog mu daj še mnogo let živeti. Četrti je Jožef Pipan, veliki posestnik, on se tudi močno trudi za bla-gostanje občine, on je napravil nove cer-kvene orgle, katere so prvičrat zapele na sveti božični večer tako, da so vsi ljudje, kateri so bili v cerkvi, ostrmeli zaradi prijetnega glasa. Srčno se zahvaljujemo gospodu Jožefu Zupančiču, mojstru naših orgelj, ker on je svojo pogodbo natanko spolnil, njemu gre hvala, ker je mož beseda ostal.

Iz Spodnje Štirske dne 21. dec. 1887.

— [Izv. dop.] — Marsikaj je se spre-me-nilo zadnjih 20 let, po vsem širokem svetu. — Čudovito napreduje znanost in umetnja dandanašnji, nastopile so druge šege, drugi časi v veku našem.

Po deželi, na kmetih se čitajo časo-pisi, bukke i drugi koristni spisi iz večših pisateljskih peres; za poduk kmetovalcem, kar je bilo prej šele le redko mej prostim ljudstvom. Vzrok temu je bil, ker ni bilo časopisov, zlasti slovenskih, tudi drugih bukvic se je zelo malo našlo na kmetih. Po šolah silila se je le nemščina, od katere je bilo malo koristi za poznejši čas. — Umnega gospodarstva je bilo malo videti; kako li? če ni poučenja k temu. Starokopitna načela naših dedov so po večjem zginola na sp. Štirskem. — Za-čelo se je umno gospodarstvo. Vseče stare bajtice, zmagajinimi okenci so po večjem zginole; nadomestujo jih nova čedno sta-vljena zidana poslopja.

Nahajaš lepe trge i bele vasi, ko po-tuješ po prelepej našej zelenej spod. Štirскеj deželi, vse to kaže potniku, ka-teri prepotuje našo deželico — napredek.

Kjer je raslo trnje i grmovje, tam nahajaš sedaj lepo v rajde nasajeno vinsko trto, večidel. Izabelko, plavko, katero, da si sem je že čestokrat priporočal po ne-katerih slovenskih listih; vendar še opo-zarjam naše, Isterske i Goriške gospo-darje. Zasajajte Tam kjer Vam drugo slabo rodi, ali čisto nič, more svi trs dobro prosepavati — mara se ne boji, le pomladni mrzli vetrovi, kateri povzročujejo slano, morejo škodovati nježnim mladikam, katere zgodaj poganjajo. Izgled temu daje nek prostor, kateri poprej ni dal više od 5 for. z delom vred dohodka, zdaj pa nese

Via stadion 25
preporuča svojo pred malo časa odprto
trgovino in zagotavlja točno in taktno
postrežbo, kakor tudi jako nizke cene.
Osobito se preporuča udom delal. podp.
druživa.

